

Bjørn Olsen

4. Arbeid

- De siste årene har vært preget av en konjunkturoppgang. Blant innvandrere var det en sterk vekst i andel sysselsatte, fra 57 prosent i 4. kvartal 2005 til 63,3 prosent samme kvartal 2007. I hele befolkningen gikk sysselsettingen opp fra 68,5 til 71,6 prosent. Den relative veksten var følgelig noe sterkere i innvandrerguppen enn i befolkningen totalt.
- Sysselsettingsveksten har imidlertid ikke endret nivåforskjellene mellom innvandrergruppene i noen grad. Det går et klart skille i sysselsettingsnivået mellom innvandrere fra Norden, Vest-Europa og EU-landene i Øst-Europa på den ene siden og de fra Øst-Europa utenom EU, Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika på den andre.
- Afrikanske innvandrere hadde lavest sysselsetting med 49 prosent i 4. kvartal 2007. Deretter kom de asiatiske med 56,3 prosent.
- Nivåforskjellen mellom gruppene har en sammenheng med innvandringsgrunn og botid. I grupper dominert av arbeidsinnvandrere, som for eksempel de fra EØS-landene, vil nivået ligge høyt uansett botid, mens det er en del lavere i gruppene fra Afrika, Asia og Latin-Amerika som er dominert av flyktninger og familiegjenforente. Her vil særlig den tiden de har oppholdt seg i landet, ha stor betydning for sysselsettingsnivået.
- Men også kjønn har stor innflytelse på sysselsettingen. Blant afrikanske og asiatiske innvandrere finner vi i enkelte grupper svært lav kvinnelig sysselsetting, noe som trekker gjennomsnittet mye ned.
- For kvinner fra disse to verdensregionene tar det dessuten lengre tid før de kommer ut på arbeidsmarkedet, men selv blant de med lengst botid ligger sysselsettingen under gjennomsnittet for innvandrerkvinner. Mange kvinner i disse gruppene er altså utenfor arbeidsstyrken, noe som tallene for arbeidssøkere også bekrefter. I særlig grad er den afrikanske gruppen preget av dette.
- Personer under 25 år blant de norskfødte med innvandrerforeldre fra land utenom EØS-området og Nord-Amerika/Oseania befinner seg mye nærmere majoritetsungdommen enn innvandrere i samme alder når vi ser på andelen som er i arbeid eller utdanning. Her er det også likestilling mellom kjønnene som i majoritetsbefolkningen, i motsetning til innvandrergruppen der det er et klart flertall av menn i arbeid eller utdanning.
- Blant de over 25 år er andelen i arbeid/utdanning noe lavere blant norskfødte kvinner med innvandrerforeldre slik at kjønnsulikheten i denne gruppen og avstanden til majoriteten øker noe.

Om statistikken

Opplysningene om innvandringskategori, landbakgrunn, fødeland, botid i Norge, kjønn og alder er hentet fra Statistisk sentralbyrås *befolkningsstatistikksystem*.

Sysselsatte: Artikkelen baserer seg på den registerbaserte sysselsettingsstatistikken for innvandrere som publiseres årlig på SSBs websider. I tillegg til Rikstrygdeverkets *arbeidstakerregister* omfatter datagrunnlaget også selvstendig næringsdrivende som innhentes via *selvangivelsesregisteret*. Dessuten benyttes *lønns- og trekkoppgaverregisteret* som gir opplysninger om mindre lønnstakerforhold som ikke er meldepliktige til arbeidstakerregisteret. I tillegg har også vernepliktige og sivilarbeidere status som sysselsatte.

Registrerte helt arbeidsledige bygger på data fra NAVs register over personer registrert som helt arbeidsledige. Arbeidsledighetsstatistikk for innvandrere publiseres kvartalsvis på SSBs internettsider.

Deltakere på arbeidsmarkedstiltak bygger også på data fra NAVs register og gjelder ordinære arbeidsmarkedstiltak.

4.1. Sterk vekst i sysselsettingen de siste årene

Perioden 2001-2007 omfatter en tid i norsk arbeidsliv med skiftende konjunkturer. Perioden innledes med en konjunktur nedgang, da vi ser en nedadgående tendens i sysselsettingsnivået i alle grupper fra 4. kvartal 2001 til 2003 (figur 4.1 og vedleggstabell 4.1). Året etter stagnerer denne nedgangen, og fra og med 4. kvartal 2005 begynner oppgangen å gjøre seg gjeldende. Fra 2005 til 2006 ser vi en markant økning i sysselsettingen i nær sagt alle grupper, og denne tendensen forsterkes ytterligere i 2007. For innvandrere i alt var det en betydelig vekst fra 4. kvartal 2005 til 2007. Vi ser en økning fra 57,0 til 63,3 prosent sysselsatte, som er en vekst på over 6 prosentpoeng. I hele befolkningen gikk sysselsettingen opp fra 68,5 prosent til 71,6 i samme tidsrom. Den relative

veksten var følgelig noe sterkere i innvandrergruppen enn i befolkningen totalt.

Ser vi på innvandrergruppene etter verdensregioner, var det sterkest vekst i blant gruppene fra EU-landene i øst og fra Afrika. Begge disse gruppene hadde en økning i andelen sysselsatte på 7,5 prosentpoeng fra 4. kvartal 2005 til 2007. Også blant innvandrere fra Asia var det en markant økning på 6 prosentpoeng. Men denne sysselsettingsveksten har imidlertid ikke endret nivåforskjellene mellom innvandrergruppene i noen særlig grad. Det går fortsatt et klart skille i sysselsettingsnivået mellom innvandrere fra Norden, Vest-Europa og EU-landene i Øst-Europa på den ene siden og innvandrere fra Øst-Europa utenom EU, Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika på den andre.

Ser vi på veksten i absolutte tall det siste året, det vil si fra 4. kvartal 2006 til 2007, gikk antall sysselsatte opp med 95 000 i hele befolkningen (ssb.no 2008). Innvandrere utgjorde 31 700 av dette nye tilskuddet – med andre ord sto innvandrere for en tredjedel av sysselsettingsveksten. De fra EU landene i Øst-Europa var den gruppen som hadde størst økning med 12 600 (det vil si en relativ vekst på hele 70 prosent), men også innvandrere fra Asia og Afrika sto for til sammen nærmere 10 000 flere sysselsatte (men den relative veksten var på langt nær så stor i disse gruppene). Innvandrernes andel av sysselsatte i alt gikk for øvrig opp fra 7,6 til 8,6 prosent i denne perioden.

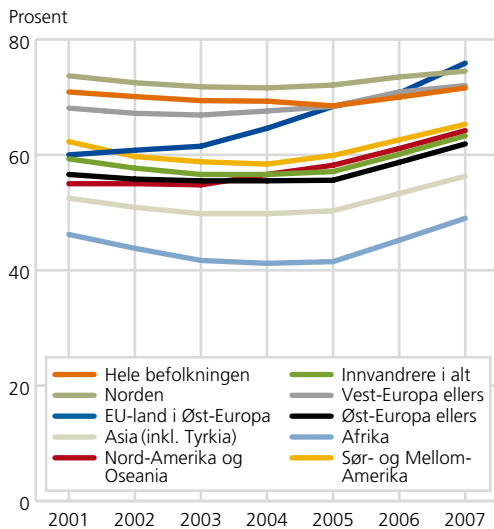
4.2. Fremdeles lavest sysselsetting blant innvandrere fra Afrika

Det er fremdeles afrikanske innvandrere som har lavest sysselsetting, med 49 prosent i 4. kvartal 2007. Dernest kommer den asiatiske gruppen med 56,3 prosent. Når det gjelder innvandrere fra Øst-

Europa utenom EU og fra Sør- og Mellom-Amerika, ser vi derimot en viss nivåheving. Blant disse er det en sysselsetting på henholdsvis 62,0 og 65,3 prosent. Innvandrere fra Nord-Amerika og Oseania har en sysselsetting på om lag samme nivå med en andel på 64,2 prosent. Dette er imidlertid en liten gruppe med høyere gjennomsnittsalder enn andre innvandrergrupper, noe som bidrar til å trekke sysselsettningsnivået en del ned.

Går vi til de øvrige gruppene, finner vi en sysselsetting på nivå med hele befolkningen og for så vidt også over dette nivået. Innvandrere fra EU-landene i Øst-Europa hadde desidert høyest andel i arbeid med nærmere 76 prosent, tett fulgt av de nordiske med 74,5 prosent. Innvandrere fra Vest-Europa ellers lå på 72 prosent.

Figur 4.1. **Sysselatte, etter verdensregion¹. I prosent av personer i alt 16-74 år. 4. kvartal 2001-2007**

¹ Årgang 2001 og 2002 er gruppert etter EU-status per 1. mai 2003. Årgang 2006 er gruppert etter EU-status per 1. januar 2007 (inkludert Romania og Bulgaria).
Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

4.3. Ulik bakgrunn forklarer mye av forskjellene

I hovedtrekk kan man si at mye av forskjellene i sysselsettningsnivå har en klar sammenheng med gruppenes sammensetning med hensyn til blant annet innvandringsgrunn og botid. Blant innvandrere fra EU-landene (både nye og gamle) finner vi høye andeler arbeidsinnvandrere som har en arbeidskontrakt med norske arbeidsgivere når de ankommer landet. Dette bidrar naturligvis til å trekke sysselsettningsnivået betydelig opp i disse gruppene uavhengig av hvor lenge de har oppholdt seg her i landet. Ikke minst gjelder dette gruppen fra EU-landene i Øst-Europa som representerer sterkt etterspurt arbeidskraft i Norge innenfor bygg- og anleggsnæringen.

I gruppene fra Afrika og tildels Asia finner vi på den annen side store andeler av flyktninger og familiegjenforente som trenger en viss tid på å komme inn på det norske arbeidsmarkedet. Den afrikanske gruppen domineres av flyktninger fra Somalia som har innvandret de siste årene. Blant de asiatiske er det mange nyankomne flyktninger fra Irak og Afghanistan. Imidlertid er den asiatiske gruppen atskillig større og mer sammensatt enn den afrikanske med hensyn til innvandringsgrunn og botid. Her finner vi også etablerte flyktninggrupper fra Vietnam og Sri Lanka og også et visst innslag av arbeidsinnvandring fra 1970-tallet, blant annet fra Pakistan og Tyrkia. Ellers er det mye familieinnvandring fra land som Thailand og Filippinene. Blant de fra Thailand er det særlig snakk om kvinner som inngår ekteskap med menn uten innvandrerbakgrunn. For de med bakgrunn fra Filippinene er bildet noe mer sammensatt, og mange kommer også for å jobbe. Innvandringen fra Pakistan har i stor grad vært preget av familieinnvandring etter innvandringsstoppen i 1975 (Daugstad 2006).

I gruppen fra Sør- og Mellom-Amerika er det en sterk dominans av flyktninger (og familiegjennforente) fra Chile som ankom Norge på 1970- og 1980-tallet. Disse er blant de mest etablerte flyktninggruppene i Norge, noe som avspeiler seg i de relativt høye sysselsettingstallene som vi har sett. Gruppen fra Øst-Europa utenom EU omfatter i særlig grad flyktninger fra Balkan som hadde stor innvandring på midten av 1990-tallet, og mange av dem har i dag etablert seg i arbeidslivet.

4.4. Store kjønnsforskjeller

Norge har svært høy sysselsetting sammenliknet med gjennomsnittet for OECD-land (OECD 2006). Det høye sysselsettingsnivået i Norge har blant annet sammenheng med en svært høy sysselsetting blant kvinnene på hele 68,4 prosent. For menn er sysselsettingen 74,8 prosent, det vil si en differanse på 6,4 prosentpoeng. Sysselsettingen blant kvinner i en rekke innvandrergrupper i Norge er imidlertid svært lav. Dette gjelder i særlig grad innvandrergrupper fra land utenom Europa, der vi i mange tilfeller finner store forskjeller i menns og kvinners sysselsettingsnivå. Kvinnes lave yrkesdeltakelse bidrar dermed til å trekke gjennomsnittet ned i disse gruppene. Dermed må også kjønn sies å være en bakgrunnsvariabel med stor innvirkning på sysselsettingsnivået i en del innvandrergrupper.

I de følgende avsnitt skal vi se litt nærmere på betydningen av kjønn og botid i en del grupper fra land utenom Europa basert på verdensregioner og utvalgte nasjonaliteter av en viss størrelse. Vi vil blant annet kunne se store forskjeller mellom enkeltland fra samme verdensregion. Spesielt gjelder dette den asiatiske gruppen som er den mest sammensatte innvandrergruppen. Det er et gjennomgående lavere sysselsettingsnivå i gruppene utenom EU i forhold til sysselsatte i alt, både blant menn og

kvinner (figur 4.2). Men det er kvinnene som ligger lavest, slik at avstanden til kvinner i hele befolkningen blir større i disse gruppene enn mellom mennene og den mannlige befolkningen i alt.

4.5. Lavest sysselsetting blant afrikanske og asiatiske kvinner

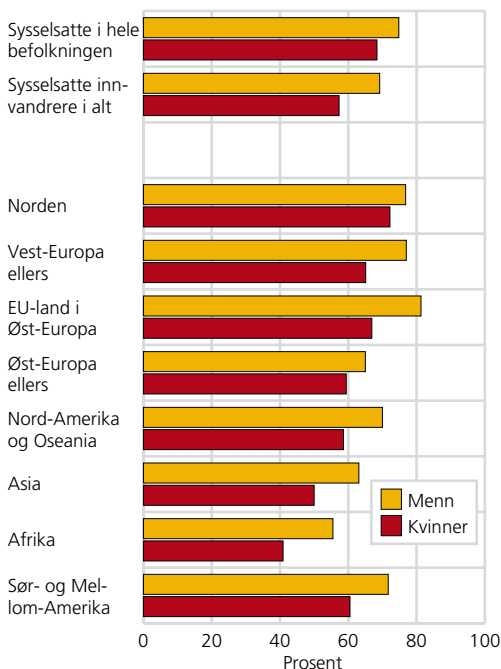
Lavest sysselsetting finner vi blant afrikanske kvinner med en andel på 41 prosent i arbeid mot 68,4 prosent blant kvinner totalt, med andre ord en avstand på hele 27 prosentpoeng (figur 4.2 og vedleggstabell 4.2). Dernest kommer de asiatiske kvinnene med en andel på 50 prosent. Disse kvinnene kommer dermed noe nærmere kvinner totalt i befolkningen, idet avstanden er redusert til 18 prosentpoeng. Kvinner fra Sør- og Mellom-Amerika og Øst-Europa (utenom EU) ligger omtrent på samme sysselsettingsnivå med henholdsvis 60,5 og 59,4 prosent og følgelig 8 og 9 prosentpoeng under det totale kvinnelige sysselsettingsnivået.

Blant kvinner fra EU-land i Øst-Europa er sysselsettingen derimot bare 1,5 prosentpoeng under nivået for kvinner totalt, og også de vesteuropeiske kvinnene ligger høyt med bare 3,3 prosentpoeng i differanse. Men det er grunn til å understreke at alderssammensetningen i de fleste innvandrergrupper er noe annerledes enn alderssammensetningen i hele befolkningen, da det er flere i de yngre og mest yrkesaktive aldersgruppene blant innvandrere (kapittel 2). Tar man hensyn til aldersfordelingen og konsentrerer seg om de mest yrkesaktive aldersgruppene, vil avstanden mellom innvandrere og hele befolkningen være større enn det vi ser her.

Kjønnsforskjellen i yrkesdeltakelsen er størst blant innvandrere fra Afrika. Her finner vi en differanse på 14,6 prosentpoeng i menns favør. Likevel hadde menn fra

Afrika lavest sysselsetting blant mennene, med 55,5 prosent. Dermed blir nivået ganske lavt i gruppen sammenlagt. På motsatt side finner vi gruppen fra Øst-Europa utenom EU der menn med sine 65 prosent sysselsatte kun lå 5,6 prosentpoeng over kvinnene. Denne differansen ligger så vidt under differansen mellom menn og kvinner i hele befolkningen på 6,4 prosentpoeng. For innvandrere i alt var denne differansen om lag 12 prosentpoeng i menns favør, det vil si dobbelt så høy som i hele befolkningen. Det må imidlertid poengteres at også andre grupper har relativt store kjønnsforskjeller. Dette gjelder blant annet gruppen fra EU-landene i Øst-Europa der vi ser en differanse på 14,4 prosentpoeng, men denne forskjellen skyldes først og fremst et uvanlig høyt sysselsettingsnivå blant mennene, på 81,3 prosent.

Figur 4.2. Sysselsatte, etter landbakgrunn (verdensdel) og kjønn. I prosent av personer i alt 15-74 år. 4. kvartal 2007

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Blant asiatiske menn var 63 prosent i arbeid. Denne andelen lå 13 prosentpoeng over nivået for kvinnene fra samme verdensregion. Menn fra Sør- og Mellom-Amerika hadde høyest sysselsetting av de ikke-europeiske mennene med 71,7 prosent, som var 11 prosentpoeng over kvinnene i denne innvandrerguppen. Sysselsettingen i hele den mannlige befolkningen lå som nevnt på 74,8 prosent i 4. kvartal 2007.

4.6. Store forskjeller i sysselsettingsnivået etter landbakgrunn og kjønn

Det er store forskjeller i kvinners sysselsettingsnivå når vi ser på landbakgrunn (figur 4.3 og vedleggstabell 4.3). Tar vi først for oss den asiatiske gruppen, hadde for eksempel kvinner med bakgrunn fra Pakistan en andel sysselsatte på bare 31,4 prosent, mens mennene hadde et nivå som lå dobbelt så høyt, det vil si 63,5 prosent. Denne svært lave kvinnelige sysselsettingen bidrar følgelig til å trekke gjennomsnittet for gruppen mye ned, til 48 prosent, som må anses som lavt til å være en gruppe der nærmere halvparten har en botid i Norge på over 20 år, og der relativt få er flyktninger. Denne gruppen besto opprinnelig av mannlige arbeidsinnvandrere med familie-gjenforente ektefeller, men er i dag særlig dominert av familieinnvandring blant både menn og kvinner.

Også menn fra Afghanistan hadde dobbelt så høy sysselsetting som kvinnene. Men denne innvandrerguppen er forskjellig fra den pakistanske, siden den i all hovedsak omfatter flyktninger med kortere botid i Norge. Nær halvparten har en botid på under fire år. Andelen i arbeid blant menn og kvinner var henholdsvis 65 og 30,8 prosent, og gjennomsnittet for hele gruppen var 51,2 prosent sysselsatte. Også i gruppen fra Irak, som er tilsvarende sterkt flyktningdominert, finner vi en ganske stor

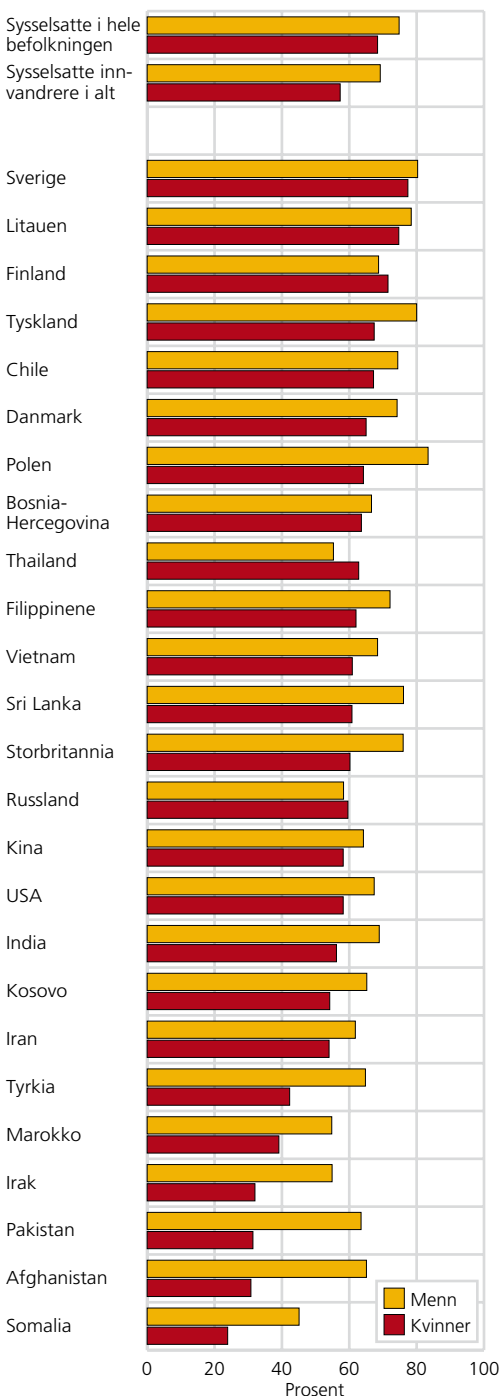
forskjell mellom menn og kvinner der henholdsvis 55 og 32 prosent var sysselsatte, det vil si en differanse på 23 prosentpoeng. I denne gruppen hadde om lag en tredjedel en botid på under fire år.

En annen asiatisk gruppe som er mer lik den pakistanske, er gruppen fra Tyrkia. Her hadde menn en sysselsetting på 64,8 prosent kontra kvinnene med 42,3 prosent. Med andre ord finner vi også her en anselig kjønnsforskjell på nærmere 22 prosentpoeng.

Ellers i den asiatiske gruppen finner vi høyest sysselsetting blant kvinner fra Thailand, med 62,8 prosent. Denne gruppen er også unik i den forstand at kjønnsforskjellen går i kvinners favør, idet menns sysselsettingsnivå ligger på 55,3 prosent. Imidlertid er den thailandske gruppen ganske avvikende fra andre innvandrergupper, da den er sterkt kvinnedominert, og mange av disse kvinnene er familieinnvandrere som har inngått ekteskap med norske menn uten innvandrerbakgrunn. Dermed har de et annet utgangspunkt enn for eksempel mange flyktningkvinner hva integreringsmuligheter angår. Også gruppen fra Filippinene har mange likhetstrekk med den thailandske, selv om kvinnedominansen her ikke er fullt så sterk. Kvinnene hadde her en andel på 62 prosent i arbeid, noe som var 10 prosentpoeng lavere enn for mennene. Ellers ser vi andeler sysselsatte på inntil 61 prosent blant kvinner fra Sri Lanka og Vietnam. I sistnevnte gruppe var det en differanse på kun 7,5 prosentpoeng i menns favør, mens forskjellen var noe større blant de fra Sri Lanka, det vil si 15 prosentpoeng, men her må det legges til at mennene har et uvanlig høyt sysselsettingsnivå på 76 prosent.

Tar vi for oss den største gruppen fra Afrika, det vil si fra Somalia, finner vi en svært lav sysselsetting blant kvinner. Bare

Figur 4.3. Sysselsatte, etter landbakgrunn og kjønn. I prosent av personer i alt 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2007

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

24 prosent av dem var i arbeid, mens mennene hadde en andel på 45 prosent. Med andre ord er det også i denne gruppen en betydelig kjønnsulikhet. Ellers er gruppen fra Marokko den andre afrikanske gruppen av en viss størrelse. Her hadde kvinnene en andel i arbeid på rundt 39 prosent og mennene 54,8 prosent. Dette er imidlertid to nokså forskjellige grupper, da den somaliske nesten utelukkende består av flyktninger og familiegjenforente, mens den marokkanske i større grad består av arbeidsinnvandrere fra 1970-tallet (blant menn) og familiegjenforente (blant kvinner). De fra Marokko har følgelig mye lengre gjennomsnittlig botid i Norge enn de somaliske og er mer lik de fra Pakistan og Tyrkia.

Av andre grupper kan det nevnes at kvinner fra Chile hadde 67,2 prosent sysselsatte, som er den høyeste andelen blant kvinner i de flyktningdominerte gruppene. Mennene hadde her en andel sysselsatte på 74,4 prosent, hvilket gjør denne gruppen svært lik landsgjennomsnittet for begge kjønn. De chilenske er for øvrig blant de mest etablerte flyktninggruppene her i landet. Ellers ser vi også at det er et høyt sysselsettingsnivå blant kvinner i den største østeuropeiske gruppen, som også er sterkt flyktningdominert, det vil si de fra Bosnia-Hercegovina. 63,6 prosent av kvinnene var her i arbeid, mens mennene hadde en andel på 66,6 prosent. Med andre ord er dette en svært likestilt innvandrergroupe hva arbeid angår.

4.7. Botid er viktig ...

Den tiden man har oppholdt seg her i landet, er en av de mest betydningsfulle bakgrunnsvariablene når det gjelder innvandrernes muligheter på arbeidsmarkedet, med mindre man ankommer som arbeidsinnvandrere med arbeidskontrakt i hånden. Gjennom tilegnelse av språk, kultur og relevant yrkeskompetanse styrkes

og utvides mulighetene på arbeidsmarkedet for de fleste. Det er som regel snakk om en proporsjonal sammenheng i de fleste innvandrergupper – det vil si jo lengre botid, dess flere i arbeid – men virkningen av botid kan arte seg noe forskjellig fra gruppe til gruppe og mellom menn og kvinner. Dette skal vi se nærmere på i det følgende. Denne framstillingen (tabellene 4.1 og 4.2) vil basere seg på nivåforskjeller i sysselsetting mellom grupper med ulik botid på et gitt referansetidspunkt, det vil si per 4. kvartal 2007.

Andelene sysselsatte blant innvandrere er høyere i gruppen med en botid på 4 år og mer, enn for de med kortere botid. Vi ser at andelen går opp fra 61,2 til 64,0 prosent, noe som må antas å ha sammenheng med den tilpasningsfasen mange innvandrere går gjennom de første årene i Norge (tabell 4.1.). Dette sysselsettingsnivået er omtrent ett prosentpoeng høyere i gruppen med 7 inntil 10 års botid, og er oppe i 67 prosent i gruppen med en botid på 10 inntil 15 år, for deretter å synke til 63 prosent blant de med botid på 15 år og mer. Denne lavere andelen sysselsatte må antas å henge sammen med en høyere gjennomsnittsalder blant de med lengst botid og følgelig et visst innslag av uføretrygdede og alderspensjonister.

Tabell 4.1. **Sysselsatte innvandrere i alt, etter botid og kjønn. I prosent av personer i alt 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2007**

	I alt	Menn	Kvinner	Differanse menn og kvinner
I alt	63,3	69,2	57,3	11,9
Under 4 år	61,2	72,2	47,4	24,8
4 inntil 7 år	64,0	70,5	58,4	12,1
7 inntil 10 år	64,9	68,9	61,0	7,9
10 inntil 15 år	67,0	69,8	64,7	5,1
15 år og mer	63,1	65,9	60,1	5,8

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

4.8. ... men viktigst for innvandrerkvinner

Det er imidlertid betydelige forskjeller i dette mønsteret mellom menn og kvinner. De mest slående forskjellene framkommer allerede i gruppen med kortest botid på under fire år (tabell 4.2). Her har menn en andel i arbeid på hele 72 prosent og kvinnene kun 47 prosent. Med andre ord har botid liten betydning for innvandrer menn, noe som klart må relateres til den store arbeidsinnvandringen Norge har hatt den siste tiden. Det er i første rekke menn som kommer til Norge for å ta arbeid (Olsen 2007). Dette ser vi med all tydelighet i gruppen fra EU-landene i Øst-Europa der menn utgjør hele 80 prosent av de sysselsatte med botid på under fire år (vedleggstabell 4.5). Det er følgelig en betydelig kjønnsforskjell i sysselsetting blant innvandrere med kort botid på nærmere 25 prosentpoeng i menns favør. Denne differansen er omtrent halvert i gruppen med botid fra 4 til 7 år der kvinnenes sysselsetting ligger en del høyere, det vil si på 58,4 prosent og mennenes på 70,5, det vil si en differanse på 12 prosentpoeng.

Blant innvandrere som har bodd i Norge fra 7 til 10 år, ser vi at nivået blant kvinnene er gått opp noen prosentpoeng, til 61 prosent, mens menn ligger på om lag 69 prosent. I gruppen med botid fra 10 til 15 år er det minst kjønnsforskjell i sysselsetting. Her ligger sysselsettingen blant kvinnene på 64,7 prosent og blant menn i underkant av 70 prosent. I gruppen med lengst botid er nivået noe lavere både blant kvinner og menn, henholdsvis 60 og 66 prosent.

Om vi ser på alle innvandrere under ett, ser vi en klar proporsjonal økning i sysselsettingsnivået i de ulike botidsgruppene blant kvinner, mens nivået blant menn praktisk talt er upåvirket av dette, om vi ser bort fra gruppen med lengst botid

hos begge kjønn. Som nevnt må dette mønsteret ses på bakgrunn av arbeidsinnvandringen til Norge som gir en stor økning blant sysselsatte menn med kort botid. Hvis vi derimot holder gruppene der arbeidsinnvandringen primært har sitt utspring, utenfor – det vil si de fra EØS-landene, Nord-Amerika og Australia – får vi et annet nivå på sysselsettingen blant menn med botid på under 4 år (tabell 4.2). Her, hvor flyktninger utgjør majoriteten, ser vi at nivået er helt nede i 55,4 prosent blant menn med botid på under 4 år, og at nivået ligger 10 prosentpoeng høyere blant de med botid på over 4 år, men det er ingen økning etter 7 års botid. Blant kvinnene ligger også nivået gjennomgående lavere enn det vi har sett blant innvandrerkvinner totalt, men forskjellen i forhold til mennene blir også her mye den samme, om enn noe mindre blant de med kortest botid. For kvinnenes del ser vi at sysselsettingen stiger jevnt i alle botidsgruppene bortsett fra de med lengst botid der vi ser en viss stagnasjon.

Tabell 4.2. **Sysselsatte innvandrere utenom EØS-landene og Nord-Amerika/Oseania, etter botid og kjønn. I prosent av personer i alt 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2007**

	I alt	Menn	Kvinner	Differanse menn og kvinner
I alt	56,6	62,4	51,3	11,1
Under 4 år	44,1	55,4	36,4	19,0
4 inntil 7 år	58,4	65,7	52,7	13,0
7 inntil 10 år	59,1	63,7	54,6	9,1
10 inntil 15 år	61,5	64,0	59,6	4,4
15 år og mer	60,5	63,4	57,0	6,4

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

4.9. Kvinner fra EU-landene i øst er raskt ut i jobb

Botidens betydning i forhold til sysselsetting gir et mer variert bilde om vi ser på verdensregion (tabellene 4.3-4.5). Den nordiske gruppen er utelatt fra sammenlikningen, da den har mindre interesse

i denne sammenheng. Blant nordiske innvandrere finner vi et høyt sysselsetningsnivå både blant menn og kvinner uavhengig av botid. Innvandrere fra Nord-Amerika og Oseania er heller ikke med i sammenlikningen, siden den er forholdsvis liten, og over halvparten har en botid på mer enn 10 år.

Når vi ser på innvandrere fra Vest-Europa og EU-landene i Øst-Europa, er det flere likhetstrekk (tabell 4.3). Vi ser for eksempel et høyt sysselsetningsnivå blant menn allerede i de fire første bosettingsårene, noe som naturligvis henger sammen med det betydelige innslaget av arbeidsinnvandrere i begge grupper. Kvinnene har derimot et lavere nivå de fire første årene, men vi ser allerede et sterkt oppsving i gruppene med botid på over fire år, og avstanden til mennene reduseres dermed. I begge gruppene ligger kvinnene over

gjennomsnittet for innvandrerkvinner, også blant de med kortest botid. Kvinnene med denne landbakgrunnen vil i særlig grad være familieinnvandrere. Imidlertid vil vi finne et visst innslag av flyktninger i den østeuropeiske gruppen med lengst botid (15 år og mer) både blant menn og kvinner. Her framkommer også et lavere sysselsetningsnivå, noe som blant annet må ses i sammenheng med en større andel over 55 år i denne gruppen enn de øvrige.

Det er en del likhetstrekk mellom kvinner fra Øst-Europa utenom EU og de fra Sør- og Mellom-Amerika (tabell 4.4). De har mye det samme sysselsetningsnivået og følger stort sett det samme mønsteret med hensyn til botid. I begge gruppene ser vi et sprang i sysselsetningsnivået til godt over 60 prosent blant de med en botid fra 4 til 7 år, men blant de med lengst botid ligger de østeuropeiske kvinnene noe lavere enn

Tabell 4.3. Sysselsatte innvandrere, etter botid, kjønn og verdensregion. I prosent av personer i alt 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2007

	Vest-Europa (utenom Norden)			EU-land i Øst-Europa		
	Menn	Kvinner	Differanse i prosentpoeng	Menn	Kvinner	Differanse i prosentpoeng
I alt	77,0	65,1	11,9	81,3	66,9	14,4
Under 4 år	78,1	61,9	16,2	83,0	61,9	21,1
4 inntil 7 år	82,2	73,6	8,6	83,0	77,8	5,2
7 inntil 10 år	83,0	75,7	7,3	76,8	76,3	0,5
10 inntil 15 år	85,0	77,4	7,6	78,3	73,6	4,7
15 år og mer	70,9	61,1	9,8	66,0	65,6	0,4

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.4. Sysselsatte innvandrere, etter botid, kjønn og verdensregion. I prosent av personer i alt 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2007

	Øst-Europa ellers			Sør- og Mellom-Amerika		
	Menn	Kvinner	Differanse i prosentpoeng	Menn	Kvinner	Differanse i prosentpoeng
I alt	65,0	59,4	5,6	71,7	60,5	11,2
Under 4 år	59,3	44,9	14,4	68,0	46,1	21,9
4 inntil 7 år	69,8	64,0	5,8	73,3	66,6	6,7
7 inntil 10 år	68,0	63,4	4,6	73,7	63,8	9,9
10 inntil 15 år	66,5	65,5	1,0	73,5	67,3	6,2
15 år og mer	62,0	59,1	2,9	72,1	65,4	6,7

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

de latinamerikanske. Kvinnene med høyest sysselsetting fra disse to verdensregionene ligger bare noen få prosentpoeng under gjennomsnittet for kvinner totalt i befolkningen. For øvrig ser vi større kjønnsforskjeller i den latinamerikanske gruppen, noe som har sammenheng med et gjennomgående høyere sysselsettningsnivå blant mennene i denne gruppen enn i den østeuropeiske.

4.10. Asiatiske og afrikanske kvinner kommer seinest ut i jobb

Den asiatiske gruppen er den største av disse gruppene og følgelig den mest sammensatte av dem med hensyn til innvandrernes botid og innvandringsgrunn. Asiatiske kvinner har i gjennomsnitt den nest laveste sysselsettingen blant innvandrerkvinner. Også i denne gruppen er det høyere sysselsetting med økende botid, men de kommer ikke opp på nivå med de østeuropeiske og latinamerikanske (tabell 4.5). Den høyeste sysselsettingen finner vi blant de med en botid på mellom 10 og 15 år med 57 prosent, som er 11 prosentpoeng under gjennomsnittsnivået for kvinner totalt i befolkningen. Vi ser også at kjønnsforskjellen er minst i denne botidsgruppen, det vil si kun 5 prosentpoeng i menns favør. Et lavere sysselsettningsnivå blant menn i denne gruppen bidrar også til reduksjonen i kjønnsdifferansen. Ellers ser vi at menn med botid på under fire år har

en sysselsetting langt under de europeiske mennene med samme botid, men de ligger likevel 20 prosentpoeng over de asiatiske kvinnene, det vil si 54,6 mot 34,8 prosent. Differansen har ikke blitt særlig mindre mellom kvinner og menn som har bodd her mellom 4 og 7 år, men nivået ligger høyere både hos menn og kvinner, det vil si 67,2 mot 51,5 prosent.

Kvinner fra Afrika har det laveste sysselsettningsnivået og ligger gjennomgående under nivået blant de asiatiske kvinnene, uavhengig av hvor lenge de har bodd her (tabell 4.5). I nesten alle gruppene er det snakk om en differanse på over 10 prosentpoeng i forhold til de asiatiske kvinnene. Det er kun blant de med lengst botid at vi ser en viss tilnærming mellom kvinnene fra disse to verdensregionene. Også de afrikanske mennene har lavere sysselsetting enn de asiatiske mennene, men avstanden er ikke fullt så stor.

Når vi ser på kjønnsforskjellen i den afrikanske gruppen, er den spesielt stor blant de med en botid på under 4 år, noe som først og fremst skyldes et svært lavt sysselsettningsnivå blant kvinnene på 28,6 prosent mot 52,4 prosent blant menn. Blant de som har en botid på mellom 4 og 7 år, er kvinner oppe i 40 prosent sysselsatte. Men også mennene har et høyere sysselsettningsnivå her og ligger på 59,5 prosent,

Tabell 4.5. Sysselsatte innvandrere, etter botid, kjønn og verdensregion. I prosent av personer i alt 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2007

	Asia			Afrika		
	Menn	Kvinner	Differanse i prosentpoeng	Menn	Kvinner	Differanse i prosentpoeng
I alt	63,1	50,0	13,1	55,5	40,9	14,6
Under 4 år	54,6	34,8	19,8	52,4	28,6	23,8
4 inntil 7 år	67,2	51,5	15,7	59,5	39,9	19,6
7 inntil 10 år	64,6	53,7	10,9	55,8	42,7	13,1
10 inntil 15 år	61,9	57,0	4,9	58,7	47,0	11,7
15 år og mer	64,7	55,9	8,8	54,6	54,3	0,3

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

noe som gir en differanse så vidt under 20 prosentpoeng. I disse botidsgruppene finner vi i hovedsak somaliske flyktninger og familiegjennforente. Kjønnforskjellene reduseres noe mer i gruppene med lengre botid, og blant dem som har bodd her i mer enn 15 år, ser vi en full utjevning mellom afrikanske kvinner og menn. Disse har høyest sysselsettningsnivå blant de afrikanske kvinnene, med 54,3 prosent, noe som er tilnærmet likt mennenes nivå i denne botidsgruppen (54,6 prosent). Denne utjevningen skyldes at sysselsettingen har gått noe ned blant menn, mens det blant kvinner har vært et oppsving på 7 prosentpoeng i forhold til de med botid på under 15 år. Denne gruppen med lengst botid har mindre somalisk dominans, og blant menn vil vi finne en del marokkanere som ankom landet som arbeidsinnvandrere på 1970- og 80-tallet, og som nå er utenfor arbeidsstyrken, blant annet på grunn av at de har fått uføretrygd (Olsen 2007).

Sammenfattende kan vi si at det blant kvinnene utenfor Vest-Europa og EU-landene i Øst-Europa går et skille mellom de fra Øst-Europa og Sør- og Mellom-Amerika på den ene siden, og de fra Asia og Afrika på den andre. Mens de to førstnevnte gruppene kommer fortere i jobb, tar det lengre tid for de to andre. Nivået er spesielt lavt blant de afrikanske kvinnene som har bodd her i landet i mindre enn 15 år. Men verken de afrikanske eller asiatiske kvinnene kommer over gjennomsnittet for innvandrerkvinner selv etter 15 års botid i Norge. Med andre ord finner vi store andeler kvinner utenfor arbeidsstyrken blant de med afrikansk og asiatisk landbakgrunn. Blant de østeuropeiske og latinamerikanske kvinnene ser vi derimot at gjennomsnittsnivået overstiges allerede etter fire års botid, samtidig som avstanden til mennene reduseres betraktelig. Kvinner fra Vest-Europa og EU-landene i Øst-Europa kommer mye fortere ut i

arbeid, og ligger 5 prosentpoeng over kvinnenes gjennomsnitt allerede i den tidligste bosettingsfasen på under fire år, men også her er det stor avstand i forhold til mennene. Dette skyldes først og fremst et svært høyt sysselsettningsnivå blant mennene som ankommer som arbeidsinnvandrere, mens kvinnene i hovedsak kommer etter som familieinnvandrere.

4.11. Kjønnforskjeller i andelen ledige og på tiltak

I forlengelsen av det foregående avsnittet er det nærliggende å se nærmere på hvordan andelene arbeidsledige og deltakere på tiltak fordeler seg på kjønn og landbakgrunn. Summen av disse går under betegnelsen «bruttoledige». Kan for eksempel noe av den lavere sysselsettingen blant kvinner komme av at de har større problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet enn menn? Det vil si: Har kvinner høyere andeler jobbsøkere som enten er registrert helt arbeidsledige eller deltar på arbeidsmarkedstiltak? Dette skulle i så fall gi høyere andeler bruttoledige blant kvinner enn blant menn i mange av de gruppene som er omtalt ovenfor. Og disse andelene skulle, når de føyes til andelene sysselsatte, gi en viss utjevning mellom kjønnene med hensyn til den samlede arbeidsstyrken som vi da får.

Her ser vi særskilt på innvandrergruppene utenom EØS-landene og Nord-Amerika og Oseania (tabell 4.6 og vedleggstabell 4.6). Våre tall gir ingen indikasjoner på at kvinner har større problemer enn menn med å komme inn på arbeidsmarkedet. Tallene for disse innvandrergruppene i alt viser noe lavere registrert ledighet/deltakelse på tiltak blant kvinner. Dette gjelder for så vidt også for de underliggende botidsgruppene, med unntak av gruppen med botid på mellom 10 og 15 år der vi ser en svak overvekt av bruttoledige kvinner på 0,2 prosentpoeng.

Tabell 4.6. Registrerte ledige og deltakere på tiltak, etter botid og kjønn. Absolutte tall og i prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2007

	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	Differanse menn og kvinner
Den øvrige befolkningen	36 206	19 424	16 782	1,2	1,2	1,1	0,1
Innvandrere fra land utenom EØS-området og Nord-Amerika og Oseania. I alt	11 979	5 947	6 032	6,0	6,2	5,8	0,4
Under 4 år	2 668	1 191	1 477	6,2	6,8	5,7	1,1
4 inntil 7 år	3 036	1 473	1 563	9,8	10,7	9,0	1,7
7 inntil 10 år	2 206	1 108	1 098	8,2	8,3	8,1	0,2
10 inntil 15 år	1 473	618	855	5,0	4,9	5,1	-0,2
15 år og mer	2 596	1 557	1 039	3,7	4,0	3,3	0,7
Den øvrige befolkningen	36 206	19 424	16 782	1,2	1,2	1,1	0,1

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.7. Innvandrere som er registrert ledige, og deltakere på tiltak, etter verdensregion og kjønn. Absolutte tall og i prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2007

	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	Differanse menn og kvinner
I alt	11 979	5 947	6 032	6,0	6,2	5,8	0,4
Øst-Europa utenom EU	2 041	837	1 204	5,4	5,1	5,7	-0,6
Asia	6 224	2 865	3 359	5,4	5,3	5,6	-0,3
Afrika	3 142	1 998	1 144	8,8	10,1	7,2	2,9
Sør- og Mellom-Amerika	572	247	325	4,4	4,5	4,4	0,1

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Når det ellers gjelder botidens betydning for nivået på bruttoledigheten blant menn og kvinner, ser vi for de utvalgte innvandrergroppene i alt en markant økning i nivået både blant menn og kvinner i gruppen med en botid fra 4 inntil 7 år. Det er også på dette stadiet at sysselsettingssandelene går markant opp. Dette henger sammen med at flere blir aktive jobbsøkere etter en viss tilpasningsfase til det norske samfunn gjennom blant annet introduksjonsprogrammene for nyankomne flyktninger og familiegjenforente.

Etter en botid på 7 år ser vi en synkende tendens, og nivået er aller lavest blant de mest etablerte med en botid på 15 år og mer. Menn har en viss overvekt av bruttoledige i forhold til kvinner i de fleste

botidsgruppene når vi ser gruppene under ett. Dette gjelder især blant de med en botid på under 7 år, der kvinner er spesielt underrepresentert også med hensyn til sysselsetting. Blant de med en botid på mellom 10 og 15 år finner vi derimot en svak overvekt av kvinner (på 0,2 prosentpoeng). Det er også i dette botidsintervallet at kjønnsforskjellene i sysselsetting reduseres i mange grupper.

Ser vi på de fire utvalgte gruppene basert på verdensregion, er det med unntak av den afrikanske gruppen relativt moderate kjønnsforskjeller i bruttoledighet (tabell 4.7). I den latinamerikanske og i den asiatiske gruppen er det en svak overvekt av bruttoledige blant kvinner. I den førstnevnte gruppen snakker vi kun

om 0,1 prosentpoeng (4,5 mot 4,4) og i den asiatiske 0,3 prosentpoeng (5,3 mot 5,6 prosent). I gruppen fra Øst-Europa (utenom EU) ligger differansen på 0,6 prosentpoeng i kvinners favør (5,1 mot 5,7 prosent). Med andre ord endrer disse andelene bruttoledige svært lite på den skjeve kjønnsbalansen i menns favør når de føyes til andelen sysselsatte, og vi får den samlede arbeidsstyrken. Disse tallene viser at kvinner gjennomgående har høyere andeler utenfor arbeidsstyrken enn menn, selv om denne skjevheten varierer noe mellom gruppene. I den afrikanske gruppen er det større kjønnsforskjell, det vil si 2,9 prosentpoeng, men denne går i menns favør og stadfester dermed i enda sterkere grad kvinnenes underrepresentasjon i arbeidsstyrken for denne gruppen.

4.12. Hva med de norskfødte med innvandrerforeldre?

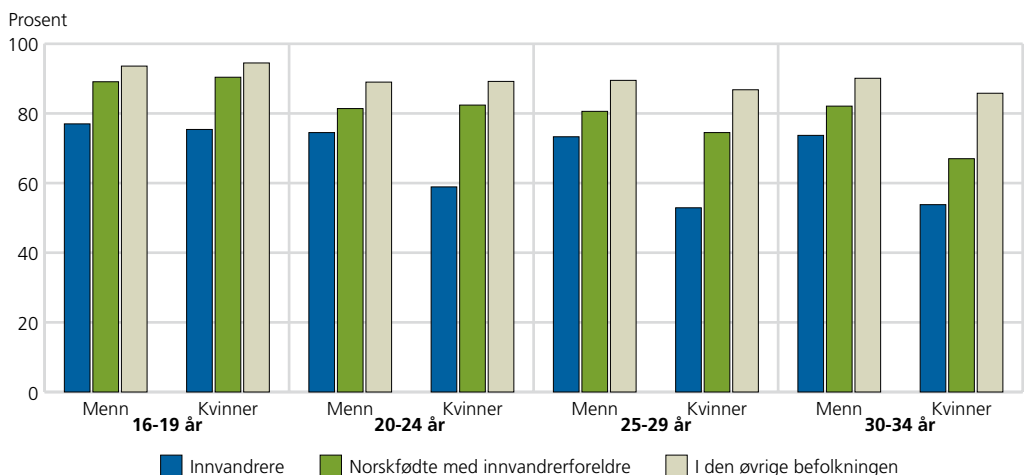
Et spørsmål av stor interesse er i hvilken grad kjønnsforskjellene vi har sett blant innvandrere fra land utenfor EØS-området, reproduseres i den etterfølgende ge-

nerasjon, det vil si blant de som er født her i landet av foreldre som har innvandret. Og ikke minst: Hvordan er nivået i denne gruppen sammenliknet med innvandrere og den øvrige befolkningen?

En slik studie må blant annet ta hensyn til denne gruppens unge gjennomsnittsalder slik at sammenlikningsgrunnlaget blir de tilsvarende unge gruppene blant innvandrere og den øvrige befolkningen. Det må understrekes at hele 72 prosent av de som er norskfødte med innvandrerforeldre (fra land utenom EØS-området) er mellom 16 og 25 år. Dermed vil selvsagt mange være under utdanning slik at et ensidig fokus på sysselsetting ikke blir fullt dekkende med hensyn til den reelle aktive status i disse unge befolkningsgruppene.

I det følgende tar vi utgangspunkt i en studie av norskfødte med innvandrerforeldre fra land utenom EØS-området og Nord-Amerika og Oseania basert på en aktivitetsstatus som både tar hensyn til sysselsetting, og om man er under utdan-

Figur 4.4. Andel aktive (sysselsatte/under utdanning), etter innvandringsbakgrunn¹, kjønn og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006

¹ Fra land utenom EØS-området og Nord-Amerika/Oseania.
Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

ning, og eventuelt om dette kombineres (Olsen 2008). Denne undersøkelsen har 4. kvartal 2006 som referansetidspunkt. Figur 4.4 (vedleggstabellene 4.8 og 4.9) viser fordelingen i andel aktive blant innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen etter kjønn og alder.

Blant de yngste mellom 16 og 19 år er kjønnsforskjellene små uansett innvandringsbakgrunn. Dette henger sammen med at de fleste er i videregående utdanning i denne aldersgruppen. Forskjellene mellom befolkningsgruppene blir mye de samme for begge kjønn på grunn av kjønnslikheten innenfor gruppene. Gutter og jenter blant norskfødte med innvandrerforeldre ligger omtrent 4 prosentpoeng under de respektive kjønn i majoritetsbefolkningen, og i forhold til innvandrere ligger gutter 12 prosentpoeng over og jenter 15 prosentpoeng over.

I aldersgruppen 20-24 år er andelen aktive tilnærmet lik mellom kjønnene i den øvrige befolkningen, og det er heller ikke store forskjeller blant de norskfødte med innvandrerforeldre. Her finner vi en liten overvekt av aktive kvinner på 1 prosentpoeng. En stor andel av de som er under utdanning i denne alderen, kombinerer dette med arbeid. Dette gjelder både menn og kvinner. Blant innvandrere i samme alder er det derimot markante kjønnsforskjeller i andelen aktive, nemlig 74,5 prosent for menn og 59 prosent for kvinner. Dette gir en differanse på 15,5 prosentpoeng. Det er i første rekke de med sysselsetting som hovedstatus som bidrar til denne avstanden (43 mot 30 prosent). Blant de under utdanning er forskjellen bare et par prosentpoeng i menns favør.

Sammenlikner vi gruppen norskfødte med innvandrerforeldre med de som er innvan-

drere, er det særlig i denne aldersgruppen mellom 20 og 24 år at det er tydelige forskjeller. Mens norskfødte menn med innvandrerforeldre lå 7 prosentpoeng over innvandrer menn, var avstanden mellom disse to gruppene blant kvinner på over 23 prosentpoeng. Med andre ord avviker norskfødte kvinner med innvandrerforeldre atskillig mer fra innvandrere enn det menn gjør i denne aldersgruppen. I det hele tatt er dette høye aktivitetsnivået blant disse kvinnene et viktig bidrag til den posisjonen gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 20 til 24 år befinner seg i.

4.13. Tydelige kjønnsforskjeller blant de over 25 år

I aldersgruppen 25-29 år ser vi imidlertid at de tradisjonelle kjønnsforskjellene begynner å avtegne seg blant de norskfødte med innvandrerforeldre, men også til en viss grad i den øvrige befolkningen. I gruppen norskfødte med innvandrerforeldre var andelen aktive menn og kvinner 80,6 kontra 74,5 prosent og i majoritetsbefolkningen, 89,5 kontra 86,8 prosent. Følgelig er kjønnsforskjellen blitt større blant de norskfødte med innvandrerforeldre enn i den øvrige befolkningen – det vil si 6 mot 2,7 prosentpoeng. Samtidig har avstanden mellom norskfødte kvinner med innvandrerforeldre og kvinnene i den øvrige befolkningen økt noe i denne gruppen, mens den blant menn er omtrent undret.

Men kjønnsforskjellen er likevel betraktelig større blant innvandrere i denne alderen, med en differanse på hele 20 prosentpoeng i menns favør, det vil si 73,3 mot kvinnenes 53 prosent. Sysselsetting er hovedaktiviteten i denne aldersgruppen, og det er i første rekke her forskjellene har sitt utspring. Blant det mindretallet som fortsatt er under utdanning, er det bare små forskjeller mellom kjønnene.

Ett særtrekk ved aldersgruppen 25 til 29 år er svært små forskjeller i andelen aktive blant menn i forhold til de yngre aldersgruppene uansett innvandringsbakgrunn, mens det blant kvinner altså er en synkende tendens, især blant de norskfødte med innvandrerforeldre og de som er innvandrere. Dette tyder på at fasen med barnefødsler og omsorgsansvar her begynner å gjøre seg gjeldende, i og med at vi ser konturene av et kjent kjønnsrollemønster.

I den eldste aldersgruppen fra 30 til 34 år forsterkes tendensene til kjønnsulikhet. Aktivitetsnivået blant norskfødte kvinner med innvandrerforeldre har her gått ytterligere ned til 67 prosent, mens nivået blant menn er omtrent uendret på 82 prosent. Dermed øker kjønnsforskjellen til 15 prosentpoeng i menns favør. I den øvrige befolkningen har det bare vært marginale endringer i forhold til den yngre aldersgruppen både blant menn og kvinner. Vi kan her registrere henholdsvis 90 og 85,8

prosent aktive, det vil si en differanse på om lag 6 prosentpoeng.

Tendensen i denne aldersgruppen går altså i retning av at norskfødte kvinner med innvandrerforeldre øker distansen til kvinner i den øvrige befolkningen som her er på om lag 19 prosentpoeng, og at vi får en større kjønnsulikhet. Når det gjelder innvandrere, hadde denne gruppen 73,7 prosent aktive menn og 53,8 prosent aktive kvinner, det vil si en differanse på 20 prosentpoeng. I forhold til aldersgruppen 25 til 29 år var det ingen forskjeller av betydning verken blant kvinner eller menn.

Men det er likevel innvandrerkvinner som avviker mest i forhold til den øvrige befolkningen. Mens innvandrer menn hadde differanser på rundt 16 prosentpoeng i forhold til mennene i den øvrige befolkningen i aldersgruppene over 19 år, hadde kvinnene dobbelt så høye differanser i forhold til kvinnene i den øvrige befolkningen, det vil si over 30 prosentpoeng.

Vedleggstabell 4.1. **Sysselsatte, etter landbakgrunn (verdensregion). I prosent av personer i alt 16-74 år. 4. kvartal 2001-2007**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Hele befolkningen	70,9	70,1	69,4	69,3	68,5	70,0	71,6
Innvandrere i alt	59,3	57,7	56,6	56,6	57,1	60,1	63,3
Norden	73,7	72,5	71,8	71,6	72,1	73,5	74,5
Vest-Europa ellers	68,1	67,2	66,9	67,6	68,4	70,9	72,0
EU land i Øst-Europa	60,0	60,8	61,5	64,6	68,4	70,7	75,9
Øst-Europa ellers	56,6	55,8	55,5	55,5	55,6	58,7	61,9
Nord-Amerika og Oseania	55,0	55,0	54,8	56,6	58,2	61,1	64,2
Asia ¹	52,5	50,9	49,8	49,8	50,3	53,3	56,3
Afrika	46,2	43,8	41,7	41,2	41,5	45,2	49,0
Sør- og Mellom-Amerika	62,3	59,7	58,8	58,4	59,9	62,6	65,3

¹ Tyrkia inkludert.

1 Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell 4.2. **Sysselsatte, etter innvandringsbakgrunn, landbakgrunn (verdensregion) og kjønn. 4. kvartal 2006 og 2007**

	I alt		2006		2007		Endring 2006-2007		
			Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn
Hele befolkningen	2 389 000	1 263 091	1 125 909	2 484 000	1 313 020	1 170 980	95 000	49 929	45 071
Innvandrere i alt	181 420	98 716	82 704	213 114	118 776	94 338	31 694	20 060	11 634
Norden	33 492	16 650	16 842	35 328	17 856	17 472	1 836	1 206	630
Vest-Europa ellers	23 912	14 787	9 125	27 215	16 904	10 311	3 303	2 117	1 186
Nye EU-land i Øst-Europa	17 957	10 487	7 470	30 592	20 588	10 004	12 635	10 101	2 534
Øst-Europa ellers	21 072	9 891	11 181	23 719	10 983	12 736	2 647	1 092	1 555
Nord-Amerika og Oseania	4 519	2 410	2 109	5 011	2 691	2 320	492	281	211
Asia ¹	57 792	31 362	26 430	65 038	34 679	30 359	7 246	3 317	3 929
Afrika	15 027	9 472	5 555	17 715	11 096	6 619	2 688	1 624	1 064
Sør- og Mellom- Amerika	7 649	3 657	3 992	8 496	3 979	4 517	847	322	525
Norskfødte med innvandrer- foreldre i alt²	10 220	5 399	4 821	12 440	6 575	5 865	2 220	1 176	1 044
Norden	1 200	636	564	1 287	679	608	87	43	44
Vest-Europa ellers	588	317	271	876	495	381	288	178	110
Nye EU land i Øst-Europa	550	254	296	651	347	304	101	93	8
Øst-Europa ellers	570	265	305	661	303	358	91	38	53
Nord-Amerika og Oseania	127	60	67	126	59	67	-1	-1	0
Asia ¹	5 906	3 162	2 744	7 480	4 006	3 474	1 574	844	730
Afrika	768	375	393	969	491	478	201	116	85
Sør- og Mellom- Amerika	262	138	124	390	195	195	128	57	71

Vedleggstabell 4.2. (forts.). **Sysselsatte, etter innvandringsbakgrunn, landbakgrunn (verdensregion) og kjønn. 4. kvartal 2006 og 2007**

	I alt	2006		2007			Endring 2006-2007		
		Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
<i>Prosent</i>									
Hele befolkningen	70,0	73,3	66,6	71,6	74,8	68,4	1,6	1,5	1,8
Innvandrere i alt	60,1	65,7	54,5	63,3	69,2	57,3	3,2	3,5	2,8
Norden	73,5	75,8	71,3	74,5	76,8	72,2	1,0	1,0	0,9
Vest-Europa ellers	70,9	76,3	63,6	72,0	77,0	65,1	1,1	0,7	1,5
Nye EU land i Øst-Europa	70,7	75,9	64,5	75,9	81,3	66,9	5,2	5,4	2,4
Øst-Europa ellers	58,7	62,4	55,8	61,9	65,0	59,4	3,2	2,6	3,6
Nord-Amerika og Oseania	61,1	67,0	55,4	64,2	70,0	58,6	3,1	3,0	3,2
Asia ¹	53,3	60,4	46,8	56,3	63,1	50,0	3,0	2,7	3,2
Afrika	45,2	51,4	37,5	49,0	55,5	40,9	3,8	4,1	3,4
Sør- og Mellom-Amerika	62,6	69,4	57,4	65,3	71,7	60,5	2,7	2,3	3,1
Norskfødte med innvandrereforeldre i alt²	53,8	55,3	52,2	58,4	60,1	56,6	4,6	4,8	4,4
Norden	72,2	73,6	70,7	74,1	75,6	72,4	1,9	2,0	1,7
Vest-Europa ellers	67,7	70,2	64,8	70,0	73,2	66,1	2,3	3,0	1,3
Nye EU land i Øst-Europa	63,6	66,6	60,4	67,9	70,8	64,8	4,3	4,2	4,4
Øst-Europa ellers	60,8	59,3	62,2	61,7	58,5	64,6	0,9	-0,8	2,4
Nord-Amerika og Oseania	66,5	67,4	65,7	64,9	64,1	65,7	-1,6	-3,3	0,0
Asia ¹	50,2	52,2	48,0	56,1	58,5	53,6	5,9	6,3	5,6
Afrika	47,1	45,2	49,1	49,6	49,4	49,8	2,5	4,2	0,7
Sør- og Mellom-Amerika	37,1	37,9	36,3	48,0	45,9	50,3	10,9	8,0	14,0

¹ Tyrkia inkludert.² Gruppert etter morens fødeland.

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell 4.3. **Sysselsatte, etter utvalgte fødeland og kjønn. Absolutte tall og i prosent av personer i alt 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2007**

	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	Differanse i menns favør, prosentpoeng	Forskjell i menns favør, prosent
				<i>Prosent</i>				
Sysselsatte i hele landet	2 484 000	1 313 020	1 170 980	71,6	74,8	68,4	6,4	9,4
Sysselsatte innvandrere i alt	213 114	118 776	94 338	63,3	69,2	57,3	11,9	20,8
Av dette								
Afghanistan	2 716	2 056	660	51,2	65,1	30,8	34,3	111,4
Bosnia-Hercegovina	7 936	4 028	3 908	65,1	66,6	63,6	3,0	4,7
Chile	3 972	2 229	1 743	71,1	74,4	67,2	7,2	10,7
Danmark	10 508	5 816	4 692	69,8	74,2	65,0	9,2	14,2
Filippinene	5 725	1 114	4 611	63,8	72,1	62,0	10,1	16,3
Finland	3 931	1 553	2 378	70,4	68,7	71,5	-2,8	-3,9
India	3 415	2 007	1 408	63,0	68,9	56,2	12,7	22,6
Irak	6 860	4 918	1 942	45,6	54,9	32,0	22,9	71,6
Iran	6 828	4 033	2 795	58,3	61,8	54,0	7,8	14,4
Kina	2 879	1 309	1 570	60,8	64,2	58,2	6,0	10,3
Kosovo	4 343	2 526	1 817	60,1	65,2	54,2	11,0	20,3
Litauen	3 301	1 932	1 369	76,8	78,4	74,7	3,7	5,0
Marokko	2 128	1 400	728	48,2	54,8	39,1	15,7	40,2
Pakistan	7 274	4 980	2 294	48,0	63,5	31,4	32,1	102,2
Polen	20 860	15 520	5 340	77,4	83,4	64,2	19,2	29,9
Russland	5 798	1 713	4 085	59,2	58,3	59,6	-1,3	-2,2
Somalia	4 529	3 148	1 381	35,5	45,1	23,9	21,2	88,7
Sri Lanka	5 464	3 163	2 301	68,8	76,1	60,8	15,3	25,2
Storbritannia	6 893	4 772	2 121	70,3	76,0	60,2	15,8	26,2
Sverige	18 317	9 186	9 131	78,8	80,3	77,4	2,9	3,7
Thailand	5 075	478	4 597	62,0	55,3	62,8	-7,5	-11,9
Tyrkia	5 163	3 457	1 706	55,1	64,8	42,3	22,5	53,2
Tyskland	10 453	6 087	4 366	74,2	80,0	67,4	12,6	18,7
USA	3 384	1 733	1 651	62,5	67,4	58,2	9,2	15,8
Vietnam	7 762	3 951	3 811	64,5	68,4	60,9	7,5	12,3

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell 4.4 **Sysselsatte innvandrere, etter botid og kjønn. I prosent av personer i alt 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2007**

	I alt	Menn	Kvinner	Differanse menn/kvinner
<i>Absolutte tall</i>				
Alle innvandrere:				
I alt	213 114	118 776	94 338	24 438
Under 4 år	59 091	38 644	20 447	18 197
4 inntil 7 år	27 854	14 148	13 706	442
7 inntil 10 år	25 048	13 327	11 721	1 606
10 inntil 15 år	28 192	13 161	15 031	-1 870
15 år og mer	72 929	39 496	33 433	6 063
<i>Prosent</i>				
I alt	63,3	69,2	57,3	11,9
Under 4 år	61,2	72,2	47,4	24,8
4 inntil 7 år	64,0	70,5	58,4	12,1
7 inntil 10 år	64,9	68,9	61,0	7,9
10 inntil 15 år	67,0	69,8	64,7	5,1
15 år og mer	63,1	65,9	60,1	5,8
<i>Absolutte tall</i>				
Innvandrere utenom EØS-landene og Nord-Amerika/Oseania:				
I alt	114 968	60 737	54 231	6 506
Under 4 år	19 415	9 925	9 490	435
4 inntil 7 år	18 529	9 225	9 304	-79
7 inntil 10 år	16 206	8 634	7 572	1 062
10 inntil 15 år	18 273	8 227	10 046	-1 819
15 år og mer	42 545	24 726	17 819	6 907
<i>Prosent</i>				
I alt	56,6	62,4	51,3	11,1
Under 4 år	44,1	55,4	36,4	19,0
4 inntil 7 år	58,4	65,7	52,7	13,0
7 inntil 10 år	59,1	63,7	54,6	9,1
10 inntil 15 år	61,5	64,0	59,6	4,4
15 år og mer	60,5	63,4	57,0	6,4

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell 4.5. Sysselsatte innvandrere 15-74 år, etter botid, kjønn og verdensregion. 4. kvartal 2007. Absolutte tall

	Vest-Europa (utenom Norden)		EU-land i øst	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
I alt	16 904	10 311	20 588	10 004
Under 4 år	5 867	2 823	17 720	4 497
4 inntil 7 år	1 931	1 152	701	1 480
7 inntil 10 år	1 684	963	302	839
10 inntil 15 år	1 797	1 034	331	974
15 år og mer	5 625	4 339	1 534	2 214
	Øst-Europa ellers		Sør- og Mellom-Amerika	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
I alt	10 983	12 736	3 979	4 517
Under 4 år	1 617	2 181	670	900
4 inntil 7 år	1 420	2 249	363	613
7 inntil 10 år	1 771	2 239	317	479
10 inntil 15 år	4 055	4 513	297	445
15 år og mer	2 120	1 554	2 332	2 080
	Asia ¹		Afrika	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
I alt	34 679	30 359	11 096	6 619
Under 4 år	4 910	5 030	2 728	1 379
4 inntil 7 år	5 166	5 140	2 276	1 302
7 inntil 10 år	5 009	3 732	1 537	1 122
10 inntil 15 år	2 819	4 129	1 056	959
15 år og mer	16 775	12 328	3 499	1 857

¹ Tyrkia inkludert.

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell 4.6. Registrerte ledige og deltakere på tiltak, etter landbakgrunn, botid og kjønn.
4. kvartal 2007. Absolutte tall og i prosent av personer i alt i hver gruppe

	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	Diffe- ranse menn/ kvinner
	<i>Absolutte tall</i>			<i>Prosent</i>			
Innvandrere i alt	11 979	5 947	6 032	6,0	6,2	5,8	0,4
Under 4 år	2 668	1 191	1 477	6,2	6,8	5,7	1,1
4 inntil 7 år	3 036	1 473	1 563	9,8	10,7	9,0	1,7
7 inntil 10 år	2 206	1 108	1 098	8,2	8,3	8,1	0,2
10 inntil 15 år	1 473	618	855	5,0	4,9	5,1	-0,2
15 år og mer	2 596	1 557	1 039	3,7	4,0	3,3	0,7
Øst-Europa utenom EU i alt	2 041	837	1 204	5,4	5,1	5,7	-0,6
Under 4 år	514	165	349	6,9	6,2	7,3	-1,1
4 inntil 7 år	470	166	304	8,6	8,4	8,8	-0,4
7 inntil 10 år	368	138	230	6,1	5,4	6,6	-1,2
10 inntil 15 år	476	235	241	3,7	3,9	3,5	0,4
15 år og mer	213	133	80	3,5	3,9	3,1	0,8
Asia i alt¹	6 224	2 865	3 359	5,4	5,3	5,6	-0,3
Under 4 år	1 228	513	715	5,3	5,8	5,0	0,8
4 inntil 7 år	1 529	655	874	8,9	8,8	8,9	-0,1
7 inntil 10 år	1 195	617	578	8,3	8,1	8,5	-0,4
10 inntil 15 år	637	204	433	5,5	4,6	6,1	-1,5
15 år og mer	1 635	876	759	3,4	3,4	3,4	0,0
Afrika i alt	3 142	1 998	1 144	8,8	10,1	7,2	2,9
Under 4 år	794	480	314	8,1	9,4	6,6	2,8
4 inntil 7 år	949	625	324	13,7	16,6	10,2	6,4
7 inntil 10 år	568	328	240	10,7	12,1	9,3	2,8
10 inntil 15 år	301	154	147	7,9	8,7	7,3	1,4
15 år og mer	530	411	119	5,4	6,4	3,5	2,9
Sør- og Mellom-Amerika i alt	572	247	325	4,4	4,5	4,4	0,1
Under 4 år	132	33	99	4,5	3,4	5,1	-1,7
4 inntil 7 år	88	27	61	6,3	5,5	6,7	-1,2
7 inntil 10 år	75	25	50	6,5	5,9	6,8	-0,9
10 inntil 15 år	59	25	34	5,6	6,3	5,2	1,1
15 år og mer	218	137	81	3,4	4,2	2,6	1,6
Den øvrige befolkningen	36 206	19 424	16 782	1,2	1,2	1,1	0,1

¹ Tyrkia inkludert.

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell 4.7. Registrerte helt arbeidsledige i alderen 16-74 år, etter landbakgrunn. Absolutte tall og i prosent av arbeidsstyrken. Utgangen av november 1999-2007

	Registrerte arbeidsledige i alt	Registrerte helt arbeidsledige som er førstegenerasjonsinnvandrere							
		I alt	Norden	Vest-Europa ellers	Øst-Europa	Nord-Amerika og Oseania	Asia ¹	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
1999	55 761	8 575	870	621	1 796	146	3 553	1 158	429
2000	58 027	9 411	913	617	1 846	138	4 031	1 376	490
2001	64 112	10 486	965	662	2 071	152	4 597	1 560	479
2002	77 706	13 114	1 243	860	2 455	179	5 760	2 006	611
2003	87 349	15 239	1 492	995	2 746	243	6 670	2 344	749
2004	83 616	15 328	1 412	932	2 799	200	6 760	2 503	722
2005	72 342	14 274	1 078	752	2 710	186	6 387	2 489	672
2006	50 236	11 218	754	550	2 079	109	5 044	2 199	483
2007	38 434	9 193	607	464	1 807	88	3 917	1 912	398
<i>Prosent</i>									
1999	2,4	6,6	2,5	3,3	9,5	3,5	9,1	12,2	7,7
2000	2,5	6,7	2,7	3,2	8,5	3,5	9,2	12,4	8,0
2001	2,7	7,1	2,9	3,4	8,8	3,9	9,6	13,1	7,4
2002	3,3	8,6	3,7	4,3	9,7	4,4	11,5	15,8	9,1
2003	3,7	9,6	4,4	4,8	10,2	6,0	12,7	17,4	10,8
2004	3,5	9,3	4,2	4,4	9,6	4,8	12,4	17,7	10,2
2005	3,0	8,3	3,3	3,4	8,3	4,5	11,1	16,5	9,0
2006	2,1	6,1	2,3	2,3	5,3	2,5	8,3	13,2	6,1
2007	1,6	4,4	1,7	1,7	3,6	1,9	5,9	10,1	4,7

¹ Tyrkia inkludert.

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell 4.8. **Andel aktive, etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. 4. kvartal 2006. I prosent av personer i alt i hver gruppe**

	Menn				Kvinner			
	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
Norskfødte med innvandrerforeldre								
Andel aktive i alt	89,1	81,4	80,6	82,1	90,4	82,4	74,5	67,0
Sysselsatt	7,4	42,6	61,9	75,4	7,5	37,1	56,5	58,6
Jobb/utdanning	27,6	26,0	14,1	5,0	27,7	32,9	11,9	5,8
Utdanning	54,1	12,8	4,6	1,7	55,2	12,4	6,1	2,6
Innvandrere								
Andel aktive i alt	77,0	74,5	73,3	73,7	75,4	58,9	52,9	53,8
Sysselsatt	9,9	43,0	59,8	65,0	8,0	30,0	40,0	45,1
Jobb/utdanning	19,5	18,2	9,3	6,1	22,4	17,5	8,0	5,3
Utdanning	47,6	13,3	4,2	2,6	45,0	11,4	4,9	3,4
I den øvrige befolkningen								
Andel aktive i alt	93,6	89,0	89,5	90,1	94,5	89,2	86,8	85,8
Sysselsatt	10,4	49,3	72,5	83,6	9,4	39,4	66,6	76,3
Jobb/utdanning	34,7	26,3	12,1	4,9	37,6	35,0	14,0	6,6
Utdanning	48,5	13,4	4,9	1,6	47,5	14,8	6,2	2,9

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell 4.9. **Sysselsatte, etter innvandringskategori, landbakgrunn (verdensregion) og alder. 4. kvartal 2007. Absolutte tall og i prosent av personer i alt i hver gruppe**

	I alt	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30 år +
<i>Absolutte tall</i>					
Hele befolkningen	2 484 000	144 081	215 374	239 680	1 884 865
Innvandrere i alt	213 114	5 763	19 093	30 721	157 537
Norden	35 328	549	2 305	4 066	28 408
Vest-Europa ellers	27 215	232	871	2 696	23 416
Nye EU land i Øst-Europa	30 592	366	2 731	6 307	21 188
Øst-Europa ellers	23 719	1 510	3 029	3 392	15 788
Nord-Amerika og Oseania	5 011	30	167	538	4 276
Asia ¹	65 038	2 287	6 983	9 599	46 169
Afrika	17 715	650	2 250	2 823	11 992
Sør- og Mellom-Amerika	8 496	139	757	1 300	6 300
Født i Norge av innvandrerforeldre i alt²	12 440	3 445	3 534	2 520	2 941
Norden	1 287	125	145	163	854
Vest-Europa ellers	876	98	130	90	558
Nye EU land i Øst-Europa	651	92	109	56	394
Øst-Europa ellers	661	195	102	141	223
Nord-Amerika og Oseania	126	12	13	19	82
Asia ¹	7 480	2 407	2 584	1 753	736
Afrika	969	313	355	235	66
Sør- og Mellom-Amerika	390	203	96	63	28
<i>Prosent</i>					
Hele befolkningen	71,6	45,7	75,9	81,1	73,2
Innvandrere i alt	63,3	32,3	62,2	66,6	65,1
Norden	74,5	45,9	76,7	81,9	74,2
Vest-Europa ellers	72,0	27,2	52,7	79,9	73,4
Nye EU land i Øst-Europa	75,9	35,1	72,3	76,8	77,7
Øst-Europa ellers	61,9	38,9	65,8	68,3	63,5
Nord-Amerika og Oseania	64,2	16,0	41,5	68,9	66,5
Asia ¹	56,3	31,5	59,1	58,7	57,6
Afrika	49,0	22,3	52,5	51,3	51,1
Sør- og Mellom-Amerika	65,3	27,5	66,1	66,1	67,0
Født i Norge av innvandrerforeldre i alt²	58,4	36,8	72,6	74,6	79,4
Norden	74,1	41,3	72,1	79,1	83,1
Vest-Europa ellers	70,0	38,0	66,3	70,9	83,2
Nye EU land i Øst-Europa	67,9	39,7	66,1	68,3	82,1
Øst-Europa ellers	61,7	38,9	76,1	82,9	83,5
Nord-Amerika og Oseania	64,9	31,6	50,0	76,0	78,1
Asia ¹	56,1	37,7	72,9	73,9	71,6
Afrika	49,6	28,8	76,5	74,1	76,7
Sør- og Mellom-Amerika	48,0	36,6	68,6	78,8	71,8

¹ Tyrkia inkludert. ² Gruppert etter mors fødeland.

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.